

Przekroczenie kryterium dochodowego a odmowa przyznania 500+

data aktualizacji: 2019.05.06 autor: Joanna Chrostowska, radca prawny

Przepisy ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci muszą być interpretowane w ten sposób, że przekroczenie określonego w nich kryterium dochodowego o kwotę pozbawioną z punktu widzenia kosztów wychowania dzieci jakiegokolwiek ekonomicznego znaczenia nie stoi na przeszkodzie przyznaniu świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko.

Odmowa przyznania świadczenia wychowawczego w takim przypadku pozostawałaby bowiem w rażącej sprzeczności zarówno z celem ww. ustawy, jak i z urzeczywistnianymi przez Rzeczpospolitą Polską zasadami sprawiedliwości społecznej – tak stwierdził Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku w swoim wyroku z lutego 2019 roku.

Wyrok został wydany w odpowiedzi na skargę kobiety, której odmówiono przyznania świadczenia wychowawczego 500 + na córkę, gdyż dochód jej rodziny wyniósł 807,82 zł na osobę, a tym samym przekroczone zostało o 7,82 zł kryterium dochodowe.

W ocenie WSA skarga zasługiwała na uwzględnienie. Jak czytamy w uzasadnieniu tego wyroku,

ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wprowadziła do polskiego systemu prawnego świadczenie wychowawcze jako nową formę wsparcia pochodzącego z środków publicznych skierowanego do rodzin wychowujących dzieci.

Przepisy ustawy dzielą krąg podmiotów, którym przysługuje świadczenie wychowawcze w zależności od dwóch zasadniczych kryteriów. Pierwszym z nich jest ilość dzieci w rodzinie. Prawo do świadczenia wychowawczego na drugie i kolejne dziecko nie jest uzależnione od żadnych dodatkowych przesłanek. Natomiast krąg osób wychowujących jedno dziecko, lub ubiegających się o świadczenie na pierwsze z większej liczby dzieci podlega dalszemu podziałowi w zależności od uzyskiwanego dochodu. Prawo do świadczenia na pierwsze dziecko uzyskują w tym przypadku jedynie te osoby, które posiadają dochód nie wyższy niż 800 zł na osobę w rodzinie (lub 1200 zł jeśli dziecko w rodzinie jest niepełnosprawne). Świadczenie wychowawcze przysługuje w stałej wysokości 500 zł miesięcznie, niezależnie od uzyskiwanego przez rodzinę dochodu.

Sąd administracyjny rozpoznając sprawę nie może poprzestać na wykładni językowej (gramatycznej) przepisu prawa, którego zastosowanie ocenia, jeśli mogłaby ona prowadzić do rezultatu niezgodnego z celem ustawy i regulacjami konstytucyjnymi. Rzeczą sądu administracyjnego jest dokonanie takiej interpretacji przepisów prawa, by wyinterpretowana z nich norma prawna dała się pogodzić zarówno z najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej w postaci Konstytucji jak i z celem danej regulacji.

Sąd administracyjny podkreślił, że kwota 7, 82 zł która odpowiada przekroczeniu przez skarżącą kryterium dochodowego stanowi mniej niż 1% tego kryterium. Rzeczywista wartość nabywcza tej kwoty jest znikoma i odpowiada wartości 1 brulionu szkolnego lub 4 biletów ulgowych jednoprzjazdowych. Przekroczenie kryterium dochodowego o taką wartość pozbawiło zaś skarżącą możliwości uzyskania materialnej pomocy Państwa w wychowaniu jej dziecka w wysokości ponad 60 - krotności tego przekroczenia.

W ocenie WSA, sytuacji, w której nieznaczne przekroczenie kryterium dochodowego, arbitralnie i sztywno ustalonego przez ustawodawcę, uniemożliwia rodzinie nabycie prawa do pomocy Państwa mającej na celu pokrycie bardzo znaczącej części wydatków związanych z wychowaniem dziecka (z opieką nad nim i zaspokojeniem potrzeb życiowych) nie da się pogodzić ani z celem ustawy, ani z konstytucyjną zasadą sprawiedliwości społecznej.

Źródło: <https://eglos.pl/aktualnosci/item/31898-przekroczenie-kryterium-dochodowego-a-odmowa-przyznania-500>